

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

KULTŪRIZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS «LATVIJAS SKOLAS SOMA» PIECU GADU DARBĪBAS IZVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

Anda Laķe

LKA Kultūras un mākslu institūts

Rīgā, 4.10.2023.

PREZENTĀCIJĀ

1. Programmas izvērtējuma pieeja un dati
2. Ieinteresēto pušu vispārējs vērtējums par «Latvijas skolas somu»
3. «Latvijas skolas somas» saturs: kur un kādas kultūras norises pieredzētas?
4. Lēmumu pieņemšana: kas izvēlas un «piepilda» «Latvijas skolas somu»?
5. «Latvijas skolas soma» izglītības saturā

PROGRAMMAS IZVĒRTĒJUMA PIEEJA UN DATI

- **Izvērtējuma mērķis:** veikt ārēju kultūrizglītības programmas «Latvijas skolas soma» darbības izvērtējumu par laika posmu no 2018./2019. mācību gada līdz 2022./2023. mācību gadam, ar mērķi izstrādāt pētījuma ziņojumu līdz 30.11.2023. un uzlabot Programmas ieviešanas efektivitāti.
- **Izvērtējuma ietvaros tiek apkopoti viedokļi un vērtējumi no visām Programmas ieviešanā iesaistītajām pusēm:** skolēniem, skolotājiem, politikas veidotājiem, kultūras un radošā sektora operatoriem, pašvaldību pārstāvjiem.
- Izvērtējuma ietvaros pētīts, vai un cik lielā mērā sasniegti izvirzītie mērķi un ievēroti noteiktie pamatprincipi.

DATI:

- **Skolotāju kvantitatīvā aptauja.** Sasniegtās izlases (N 903) respondenti pārstāv visas mācību jomas, bet dominē valodu jomas, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas un sociālās un pilsoniskās mācību jomas skolotāji.
- **Skolēnu kvantitatīvā aptauja.** Aptaujas lauka darbs turpinās. Šobrīd sasniegtā izlase N 343.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

**IEINTERESĒTO PUŠU
VISPĀRĒJS VĒRTĒJUMS PAR
«LATVIJAS SKOLAS SOMU»**

SKOLOTĀJI: IZTEIKTI AUGSTS VIDĒJAIS PROGRAMMAS GALVENO PAMATPRINCIPU VĒRTĒJUMS

Vērtējot piecu ballu skalā, skolotāji atzīst pietiekami augstu Programmas atbilstību visiem tās pamatprincipiem un uzdevumiem.

- **Visaugstāk vērtēta** visu skolēnu iesaiste, nodrošinot līdztiesīgumu kultūras norišu pieejamībā (4,4).
- Līdzsvars tradicionālo un laikmetīgo kultūras un mākslas norišu izvēlē (4).
- Kultūras un izglītības profesionāļu sadarbība (4).
- Saikne ar tiešo mācību saturu un procesu, lai sekmētu nacionālā izglītības standarta mērķu sasniegšanu (3,9).

Salīdzinoši zemāk vērtētas Programmas dimensijas:

- Spēja veicināt sadarbību starp skolu, vecākiem un ģimeni;
- Spēja veicināt skolēnu interesi un motivāciju mācīties.

Vidējais skolotāju vērtējums Programmai ir 4,5

95% skolotāju atzīst, ka «Latvijas skolas soma» būtu jāturpina nākamajos mācību gados

95%

SKOLĒNI: VIDĒJAIS PROGRAMMAS GALVENO PAMATPRINCIPU VĒRTĒJUMS SALĪDZINOŠI ZEMĀKS NEKĀ SKOLOTĀJIEM

Visaugstāk novērtēta iegūtās kultūras pieredzes pozitīvā ietekme uz **emocionālo labsajūtu un mentālo veselību (3,7).**

Salīdzinoši viszemāk vērtēts **kultūras norišu piedāvājuma plašums (3,3).**

Apgalvojumi skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē «pilnībā neatbilst» un 5 «pilnībā atbilst»

Kultūras norišu pieredzēšana mācību procesa ietvaros veicina manu interesi un motivāciju mācīties.

Kultūras norišu pieredzēšana mācību procesa ietvaros pozitīvi ietekmē manu emocionālo labsajūtu un mentālo veselību.

Latvijas kultūras un mākslas iepazīšana spēcina manu lepnumu par Latvijas valsti un tās cilvēkiem.

Skolēnu (jauniešu) auditorijai ir pieejams plašs kultūras norišu piedāvājums.

Mācību procesa laikā man tiek sniegta iespēja iepazīt gan kultūras vērtības, gan laikmetīgās izpausmes.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

«LATVIJAS SKOLAS SOMAS» SATURS: KUR UN KĀDAS KULTŪRAS NORISES PIEREDZĒTAS?

SKOLOTĀJU PIEREDZE: KULTŪRAS NOZARES, KURU NORISES DOMINĒ

- Mūzika, teātris, kultūras mantojums.
- 19% uzskata, ka teātra nozarē trūkst piedāvājuma.
- Arī par citām nozarēm 9-13% skolotāju uzskata, ka tur pietrūkst piedāvājuma.

Kādu nozaru norises programmas «Latvijas skolas soma» ietvaros skolotāji pieredzēja kopā ar skolēniem pēdējā mācību gada laikā (izbraukumā, uz vietas skolā, attālināti)

61%

Mūzika

63%

Kultūras mantojums

61%

Teātris

43% Kino

25% Literatūra un grāmatniecība

23% Vizuālā māksla

18% Dizains

16% Arhitektūra

9% Deja

8% Cirks

SKOLĒNU ŠKATĪJUMS: TOP KULTŪRAS NOZARES SKOLĒNU SKOLAS SOMĀ

Saskaņā ar provizoriskajiem datiem – dominējošās kultūras pieredzes «Latvijas skolas somā».

Mācību procesa ietvaros:

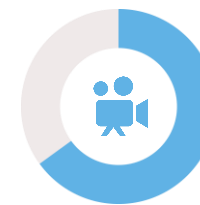
- **teātra izrādi** skatījušies skolas telpās 43%, ārpus skolas telpām kultūras institūcijā 59%;
- **filmu** skatījušies skolas telpās 53%, ārpus skolas telpām kultūras institūcijā 45%;
- **koncertu** klausījušies skolas telpās 48%, ārpus skolas telpām kultūras institūcijā 39%;
- **muzeju** apmeklējuši 50%, muzejpedagoģisko nodarbību skolas telpās – 21%, ārpus skolas – 15%.

Kultūras nozares, kuras mācību procesa ietvaros šajā 2023./2024. mācību gadā VĒLĒTOS iepazīt vairāk

52%

Mūzika

65%

Kino

54%

Teātris

44% Dizains

42% Arhitektūra

40% Vizuālā māksla

32% Kultūras mantojums

29% Deja

23% Literatūra un grāmatniecība

22% Cirks

SKOLAS SOMA UN SKOLAS ATRAŠANĀS ATTĀLUMS NO RĪGAS

Jo tālāk no Rīgas, jo vairāk tiek izvēlētas klātienes norises

Jo tālāk no Rīgas, jo salīdzinoši vairāk kino, kultūras mantojuma, arhitektūras, cirka nozares norišu pieredze, nedaudz vairāk teātra, dejas, vizuālās mākslas pieredzes

Jo tālāk no Rīgas, jo biežāk norises izvēli nosaka tās tuvums skolai, bet mazāka loma iespējām to saistīt ar mācību saturu

Galvenie šķēršļi, kas ierobežo skolēnu kultūras norišu pieredzēšanu programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros: transporta izmaksas un norises attālums.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

LĒMUMU PIENĒMŠANA: KAS IZVĒLAS UN «PIEPILDA» «LATVIJAS SKOLAS SOMU»?

SKOLOTĀJI PAR IETEKMI UZ LĒMUMU PIENĒMŠANU

- **Lielāka ietekme:** skolas koordinatoriem, klašu audzinātājiem, skolu administrācijai.
- **Mazāka ietekme:** pašvaldību izglītības un kultūras speciālistiem, kā arī skolas padomei un skolēnu pašpārvaldei.
- **2 galvenie iemesli norises izvēlei:**
  - sasaiste ar apgūstamo mācību priekšmetu saturu;
  - norises cena.
- Lēmumu ietekmē arī skolotāja ieteikums, labas atsauksmes no pasākuma apmeklētājiem un attālums līdz norises vietai.

INTERESANTI:

Tie skolotāji, kuri pēdējā gada laikā ne reizi nav apmeklējuši kultūras norises ārpus programmas «Latvijas skolas soma», biežāk atzīst, ka skolēni netiek iesaistīti norišu izvēlē, plānošanā un organizēšanā.

SKOLĒNI PAR SAVU LĪDZDALĪBU LĒMUMU PIEŅEMŠANĀ

Skolēnu līdzdalība lēmumu pieņemšanā uzskatāma par būtisku skolēnu līdztiesīguma un motivācijas stiprināšanas faktoru, kā arī priekšnoteikumu «Latvijas skolas somas» satura daudzveidības nodrošinājumā.

Skolēnu līdzdalības līmenis lēmumu pieņemšanā par kultūras norišu izvēli un apmeklējumu uzskatāms par augstu.

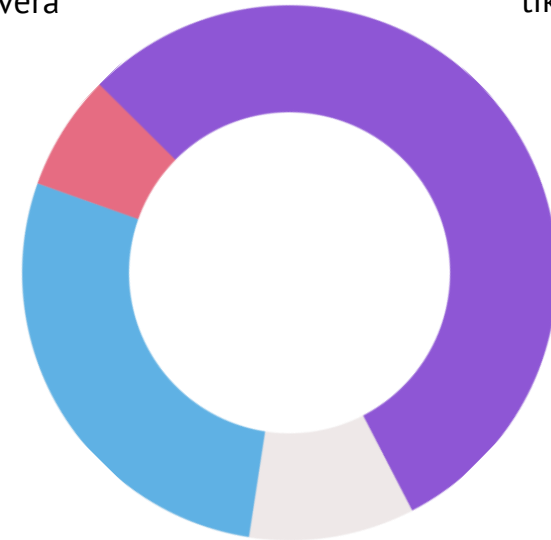
Vai Tu esi piedalījies lēmuma pieņemšanā par kādas kultūras norises apmeklēšanu kopā ar klasi/kursu programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros?

7%

Jā, ir bijusi iespēja
izvēlēties, bet ieteikumi
netika ņemti vērā

55%

Jā, ir bijusi iespēja
izvēlēties un ieteikumi
tika ņemti vērā

28%

Nē, nav bijusi iespēja
izvēlēties

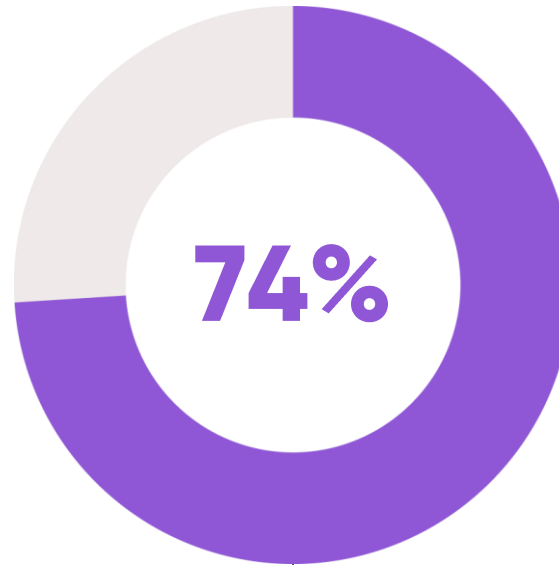
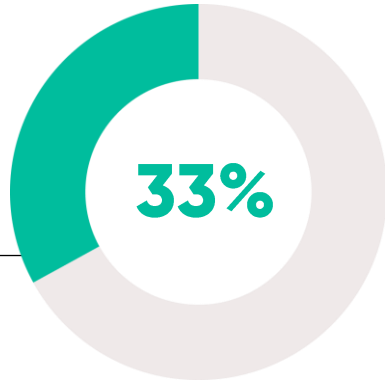
10%

Grūti pateikt

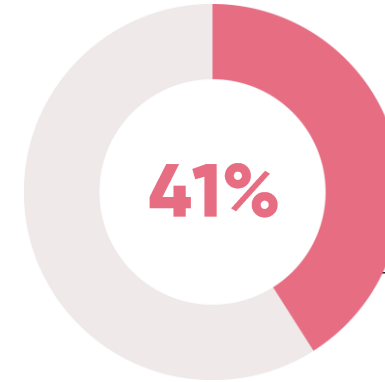

KAS NOSAKA KONKRĒTĀS KULTŪRAS NOZARES NORISES IZVĒLI

Nozares
cenu politika
pieejama skolēnu
auditorijai

Nozares piedāvājumu
iespējams saistīt ar mācību
saturu, tēmām

Šīs nozares
piedāvājums ir
viegli sasniedzams,
t.sk. atrodas tuvu
skolai

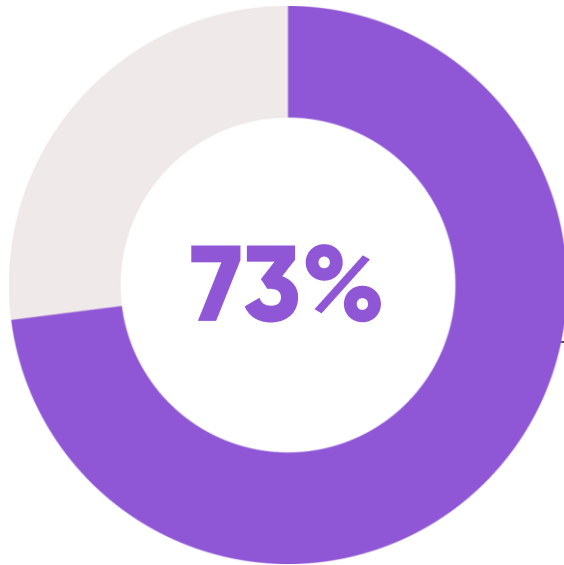

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

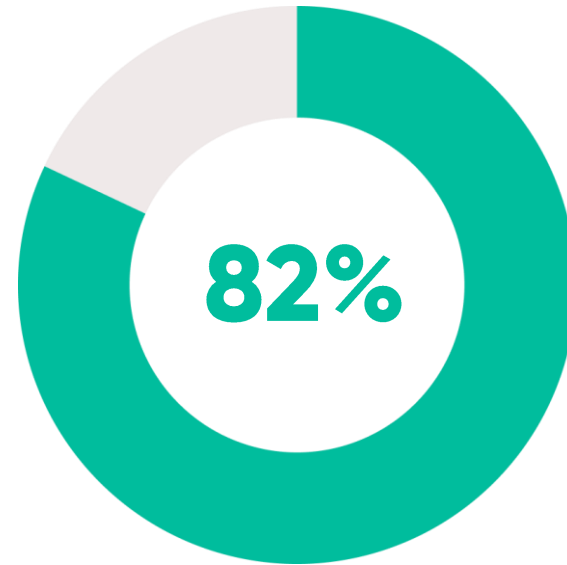
«LATVIJAS SKOLAS SOMA» IZGLĪTĪBAS SATURĀ

KULTŪRAS NORIŠU PIEREDZES IZMANTOJUMS IZGLĪTĪBAS SATURĀ - NESISTEMĀTISKS

Skolotāji izmanto konkrēta mācību priekšmeta satura apgūšanai

Skolotāji izmanto audzināšanas stundās

Mazāk izmanto SKOLOTĀJI, kas strādā profesionālās izglītības iestādēs, Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas skolotāji, tie, kas paši retāk apmeklē kultūras norises ārpus «Latvijas skolas somas» programmas. Tikai nepilna puse (49%) SKOLĒNU uzskata, ka ir svarīgi, lai kultūras norise ir sasaistīta ar to, kas tiek apgūts skolā.

SECINĀJUMI par programmas nozīmi izglītībā

- Programma sniedz daudzvirzienu ieguldījumu kultūras norišu integrācijā izglītības saturā.
- $\frac{3}{4}$ skolotāju, bet nedaudz virs 50% skolēnu pozitīvi vērtē piecas galvenās Programmas ieguldījuma izpausmes izglītībā, atzīstot, ka tā:
  - pozitīvi ietekmē skolēnu emocionālo labsajūtu un mentālo veselību;
  - sekmē izglītības satura apguvi, veicinot skolēnu interesi un motivāciju mācīties;
  - dažādo informācijas ieguves veidus (piemēram, alternatīva un/vai papildinājums drukātām grāmatām utt.);
  - veicina sadarbību ar ģimenēm, parādot mūsdienīgu mācību procesu un sniedzot pieeju kultūras norisēm Latvijā;
  - paaugstina skolotāju kultūras kompetenci, veicina viņu sadarbību savstarpēji un izglītības iestādes līmenī.

SECINĀJUMI par programmas pamatprincipu ieviešanu

- Ir notikusi gandrīz visu skolēnu iesaiste, tomēr ne visi skolēni ir informēti (1/5 daļa respondentu), ka piedalās kultūrizglītības programmā «Latvijas skolas soma» un faktu, ka ir pieredzējuši kultūras norises šīs programmas ietvaros.
- Programmas ieviešanas darbība ir vērsta uz līdztiesīgumu kultūras norišu pieejamībā, vienlaikus zināmu nevienlīdzību «Latvijas skolas somas» saturā rada skolas atrašanās vieta.
- Programma ir vērsta uz tradicionālo kultūras vērtību un laikmetīgās kultūras un mākslas norišu līdzsvaru. Šī principa darbību atzīst pārliecinošs skolotāju vairākums, tomēr tikai puse no aptaujātajiem skolēniem.
- Skolotāji atzīst Programmas saikni ar tiešo mācību saturu un procesu, lai sekmētu nacionālā izglītības standarta mērķu sasniegšanu.
- Skolotāji atzīst Programmas spēju veicināt kultūras un izglītības profesionāļu sadarbību.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

PALDIES!